

**SEZNAM LAUREÁTŮ CENY
GRATIAS AGIT 2004**

VILMA ABELESOVÁ-IGGERSOVÁ, NĚMECKO

GERHARD H. BAUER, RAKOUSKO

VLADIMÍR M. KABEŠ, USA

FERDINAND KNOBLOCH A JIŘINA KNOBLOCHOVÁ,
KANADA

RIAD KUDSI, SPOJENÉ ARABSKÉ EMIRÁTY

ANTONÍN J. LIEHM, FRANCIE

FRANTIŠEK LISTOPAD, PORTUGALSKO

ROBERT BURTON PYNSENT, VELKÁ BRITÁNIE

DUBRAVKA SESAROVÁ, CHORVATSKO

ALEXANDRA ŠAPOVALOVÁ, MEXIKO

MIROSLAV TUREK, USA

MONIKA ZGUSTOVÁ, ŠPANĚLSKO

ČESKOSLOVENSKÝ KLUB T. G. MASARYKA
V BULHARSKU

ČESKOSLOVENSKÝ ÚSTAV ZAHRANIČNÍ,
ČR

KRAJANSKÝ SPOLEK „BESEDA VOLNOST“
V BELGIU

**LIST OF GRATIAS AGIT
AWARD LAUREATES 2004**

WILMA ABELES-IGGERS, GERMANY

GERHARD H. BAUER, AUSTRIA

VLADIMÍR M. KABEŠ, USA

FERDINAND KNOBLOCH
AND JIŘINA KNOBLOCHOVÁ, CANADA

RIAD KUDSI, UNITED ARAB EMIRATES

ANTONÍN J. LIEHM, FRANCE

FRANTIŠEK LISTOPAD, PORTUGAL

ROBERT BURTON PYNSENT, UNITED KINGDOM

DUBRAVKA SESAR, CROATIA

ALEXANDRA ŠAPOVALOVÁ, MEXIKO

MIROSLAV TUREK, USA

MONIKA ZGUSTOVÁ, SPAIN

CZECHOSLOVAK CLUB OF T. G. MASARYK
IN BULGARIA

CZECHOSLOVAK FOREIGN INSTITUTE,
CZECH REPUBLIC

“BESEDA VOLNOST“ COMPATRIOT ASSOCIATION
IN BELGIUM

**VILMA
ABELESOVÁ-IGGERSOVÁ**

Německo
Germany

Za aktivní přínos v oblasti česko-německého porozumění a dobrovolnou práci při zlepšování česko-německo-židovských vztahů.

Narodila se 23. března 1921 v Mířkově u Horšovského Týna. Její otec Karel Abeles byl významným zemědělským podnikatelem. Navštěvovala německou obecnou školu v Horšovském Týně a dále studovala na českém gymnáziu v Domažlicích. V říjnu 1938 emigrovala se svou rodinou za dramatických okolností do kanadského Ontaria. Na Hamiltonské univerzitě získala titul B.A. V roce 1948 se vdala za židovského emigranta z Hamburku George Iggerse. Od roku 1950 vyučovala spolu s manželem na černošské univerzitě Philander Smith College v Little Rocku v Arkansasu, dále působila na University of Chicago (kde také promovala) a od roku 1965 jako profesorka germanistiky na Canisius College v Buffalu. Specializuje se na německou a českou literaturu a na dějiny Židů v českých zemích.

Od roku 1964 je členkou *Společnosti pro vědy a umění*, pro niž uskutečnila mnoho přednášek o české a německé literatuře v Čechách, zvláště židovské. Na přelomu století se stala členkou *Kruhu přátel česko-německého porozumění*. V Lipsku měla přednášku o Československu jako zemi exilu ve třicátých letech. Články na podobná témata uveřejnila v časopisech *East Central Europe* a *Zeitschrift für Ostforschung*. Její článek o J. Seifertovi vyšel ve *World Literature Today*. V devadesátých letech spolupracovala s *Review*, časopisem Společnosti pro dějiny československých Židů v Americe, později s *Kosmasem*, středoevropským historickým časopisem.

V posledních dvou letech pracovala na příspěvku pro katalog velké výstavy s názvem *Mythen der Nationen*, připravené Německým historickým muzeem v Berlíně, která bude zahájena letos. Pojednává o tom, jak Češi vzpomínají na léta 1937-1947. Nyní pracuje na článcích o sedmi německo-židovských spisovatelích z českých zemí pro naučný slovník *YIVO* - vědecký ústav židovských dějin v New Yorku. Bez nároku na odměnu rediguje anglické materiály Českého dialogu, časopisu Mezinárodního českého klubu.

For her active contribution to Czech-German understanding and her voluntary work in improving Czech-German-Jewish relations.

Wilma Abeles-Iggers was born on 23 March 1921 in Mířkov by Horšovský Týn. Her father, Karel Abeles, was a prominent agricultural entrepreneur. She attended the German elementary school in Horšovský Týn before studying at the Czech grammar school in Domažlice. In October 1938, she emigrated with her family to Ontario, Canada, under dramatic circumstances. She studied at McMaster University in Hamilton (B.A.). In 1948 she married a Jewish émigré from Hamburg, George Iggers. Starting in 1950, she and her husband taught at Philander Smith College in Little Rock, Arkansas. She also worked at the University of Chicago (from where she graduated) and, as of 1965, she was appointed professor of German studies at Canisius College in Buffalo. She specializes in German and Czech literature and in the history of the Jews in the Czech Lands.

Since 1964, she has been a member of the *Czechoslovak Society of Arts and Sciences (SVU)*, to which she has delivered many lectures on Czech and German literature in Bohemia, especially Jewish literature. At the turn of the century, she became a member of the *Circle of the Friends of Czech-German Understanding*. In Leipzig she gave a lecture on Czechoslovakia as a country of exile in the 1930s. She has published articles on similar themes in the periodicals *East Central Europe* and *Zeitschrift für Ostforschung*. Her article on Jaroslav Seifert was published in *World Literature Today*. In the 1990s, she worked for *Review*, the magazine of the Society for the History of Czechoslovak Jews in America, and later for *Kosmas*, the Central European history journal.

In the past two years, she worked on a contribution to the catalogue of a large exhibition called *Mythen der Nationen*, prepared by the German Historical Museum in Berlin, which will open this year. Her article discusses how Czechs remember the years from 1937 to 1947. She is now working on articles on seven German-Jewish writers from the Czech Lands for an encyclopaedia published by the YIVO Institute for Jewish Research in New York. She edits the English materials for *Czech Dialogue*, the magazine of the International Czech Club, free of charge.

**GERHARD
H. BAUER**

Rakousko
Austria

Zasloužil se o objektivní prezentaci zaměřenou na vytvoření pozitivního pohledu rakouských občanů na rozšíření EU o sousední země a problematická témata – tzv. Benešovy dekrety a jadernou elektrárnu Temelín.

Narodil se 16. června 1948 ve Vídni. Po maturitě na vídeňské Vyšší průmyslové škole textilní se zabýval obchodními aktivitami a poté působil v bankovníctví. V roce 1980 mu byl udělen doktorát na Vysoké škole obchodní v oboru mezinárodní obchod. Dalším jeho působištěm byla Rakouská národní banka ve Vídni, kde pracoval jako asistent generálního ředitele. V roce 1991 se stal generálním tajemníkem Rakouské společnosti pro evropskou politiku ve Vídni.

Dr. Gerhard Bauer, současný generální tajemník Rakouské společnosti pro evropskou politiku, se dlouhodobě angažuje na poli vzájemné, zejména přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Rakouskem. Angažoval se výrazně při zpracovávání řady statistických a sociologických studií, věnovaných pohledům rakouských občanů na rozšíření EU o sousední země. Zasloužil se dále o vysoce objektivní prezentaci „problematických“ témat – tzv. Benešových dekretů a jaderné elektrárny Temelín v Rakousku. Podílí se na charitativních a humanitárních projektech (dětská onkologie v Brně), inicioval a spoluorganizoval řadu setkání členů českých a rakouských politických osobností, organizoval tiskové konference za účelem pozitivního obrazu ČR v Rakousku. Nadále se angažuje na poli prezentace „neznámého“ českého souseda v Rakousku a přispívá tak významnou měrou k potlačování obav určitých vrstev rakouského obyvatelstva z rozšíření EU.

Rendered outstanding services in presenting an objective image focusing on the creation of a positive view among Austrian citizens in relation to EU enlargement after the accession of Austria's neighbouring countries, and in relation to controversial issues – the Beneš Decrees and Temelín Nuclear Power Station.

Gerhard H. Bauer was born on 16 June 1948 in Vienna. After graduating from the Higher Textile Industry College in Vienna, he specialized in business activities and then in banking. In 1980, he completed his PhD in international trade at Business College. He then worked for the Austrian National Bank in Vienna, where he was Assistant Managing Director. In 1991, he became the Secretary General of the Austrian Society for European Politics in Vienna.

Dr Gerhard Bauer, currently the Secretary General of the Austrian Society for European Politics, has been involved long term in bilateral – especially cross-border – cooperation between the Czech Republic and Austria. He has been heavily involved in the preparation of statistical and sociological studies exploring the views of Austrian citizens on the enlargement of the EU to include Austria's neighbours. He has also played an important role in ensuring the highly objective presentation of 'problematic' issues in Austria – the Beneš Decrees and Temelín Nuclear Power Station. He contributes to charity and humanitarian projects (children's oncology in Brno), he has initiated and co-organized a number of meetings of prominent Czech and Austrian political figures, and he has organized press conferences aimed at projecting a positive image of the Czech Republic in Austria. He is also involved in profiling the 'unknown' Czech neighbour in Austria and as such has helped considerably to quell fears of certain parts of the Austrian population in relation to EU enlargement.

**VLADIMÍR
M. KABEŠ**

USA

Vynikající a dlouholetý pracovník v oblasti lidských práv a v česko-amerických organizacích, který vytrvale a účinně prosazuje zájmy České republiky v USA i jinde ve světě a mimořádně se zasloužil o rozvoj česko-amerických vztahů.

Narodil se 6. ledna 1918. Od roku 1936 působil v továrně Aero jako prokurista a po osvobození jako ředitel automobilového oddělení. Své funkce opustil na jaře 1946 v důsledku neslučitelnosti svých politických postojů se stranickými preferencemi. V květnu 1947 se stal zástupcem pro Československo u americké letecké továrny Lockheed, v červenci 1948 se rozhodl opustit Československo.

Od konce roku 1950 působil v USA jako právní konzultant. Spolupráce s *International Commission of Jurists* vedla k jeho jmenování zástupcem Komise u Spojených národů v New Yorku. V 60. letech působil mj. jako ústavněprávní poradce ministerského předsedy v tehdejšímu Kongu. Ochráně lidských práv se výrazně věnoval zejména poté, co pracoval pro hospodářskou a sociální radu Spojených národů (*ECOSOC*), nejdříve v Mezinárodní právnické komisi *ICJ* a později v Mezinárodní turistické organizaci *AIT*. V obou těchto funkcích dr. Kabeš působil v duchu popularizace institutu ombudsmana.

Dr. Kabeš vždy zdůrazňoval svůj český původ a v případě svého pobytu v Kongu používal Československou ústavu z roku 1920 jako vzor pro ústavní řešení nového afrického státu. Díky jeho intervenci uvedla *Amnesty International* jako jednoho z prvních „vězňů svědomí“ kardinála Berana, což vedlo k jeho propuštění a následné úspěšné činnosti ve Vatikánu.

Od návratu do Spojených států v roce 1983 působí dr. Kabeš ve Washingtonu jako konzultant v oboru obchodních a kulturních styků. Byl jmenován členem *Rady svobodného Československa*, místopředsedou *SVU* a po léta působil v řadě dalších krajanských organizací. Po roce 1989 se stal členem poradního sboru prezidenta Havla, výboru *Rady vzájemnosti Čechů a Slováků*, jakož i výboru *American Fund for Czechoslovak Relief* v New Yorku. Do listopadu 2002 působil v organizaci *American Friends of the Czech Republic*. Je nositelem státního vyznamenání (Medaile Za zásluhy 1999), pamětní medaile TGM (2000), medaile Přemysla Pittra (1996) a řady mezinárodních vyznamenání za podporu lidských práv a turismu.

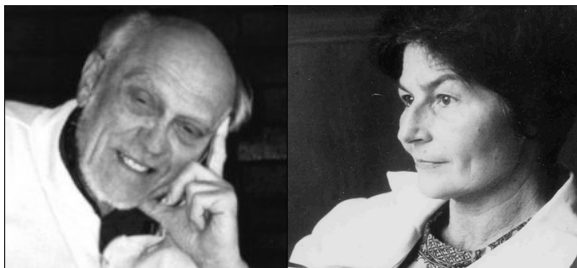
An excellent and long-standing human rights activist and member of Czech-American organizations who consistently and effectively promotes the interests of the Czech Republic in the USA and elsewhere around the world, and who has rendered outstanding services in the development of Czech-American relations.

Vladimír M. Kabeš was born on 6 January 1918. In 1936 he started working for the Aero works as a corporate agent, and after liberation he was appointed the director of the automotive department. He resigned in spring 1946 because of the incompatibility of his political views with Communist Party preferences. In May 1947, he became the Czechoslovak representative at the US-owned Lockheed aviation factory. In July 1948, he decided to leave Czechoslovakia.

Starting in late 1950, he worked in the USA as a legal consultant. His cooperation with the International Commission of Jurists led to his appointment as the Commission's United Nations representative in New York. In the 1960s, he worked inter alia as a constitutional-law adviser for the Prime Minister in the then Congo. He started devoting much of his time to the protection of human rights after working for the United Nations Economic and Social Council, first in the International Commission of Jurists (ICJ) and then in the International Touring Alliance (AIT). In both these positions, Dr Kabeš worked in the spirit of popularizing the institution of the ombudsman.

Dr Kabeš has always stressed his Czech origin and, when he was in the Congo, he used the Czechoslovak Constitution of 1920 as an example for the constitutional requirements of the new African state. Thanks to intervention by Dr Kabeš, Amnesty International named Cardinal Beran one of the first 'prisoners of conscience', which led to his release and subsequent successful work at the Vatican.

On returning to the United States in 1983, Dr Kabeš worked in Washington as a consultant in the field of commercial and cultural relations. He was appointed a member of the *Council of Free Czechoslovakia*, Vice President of *SVU (Czechoslovak Society of Arts and Sciences)*, and spent many years as a member of other compatriot organizations. After 1989, he became a member of President Havel's advisory corps, a member of the committee of the *Council of Mutuality of Czechs and Slovaks*, and a member of the committee of the *American Fund for Czechoslovak Relief* in New York. Until November 2002, he carried out activities for the *American Friends of the Czech Republic*. He has been decorated by the state (Medal of Merit 1999), and has been awarded a TGM Commemorative Medal (2000), a Přemysl Pitter Medal (1996), and a number of international decorations for his support of human rights and tourism.

F. a J. Knoblochovi představují nejvýznamnější osobnosti české psychoterapie v poválečném období; své myšlenky a formy léčení, které vytvořili v Československu, přenesli do ciziny, a tak přispěli k zviditelnění české psychiatrie ve světě.

Prof. MUDr. Ferdinand Knobloch, CSc., F.R.C.P.(Canada), emeritní profesor Univerzity Britské Kolumbie, narozený r. 1916 v Praze, byl za války zatčen se svou první ženou Zuzanou a přežil koncentrační tábor, který ona nepřežila. Poznatky z tábora o ničivé a léčivé síle lidského kolektivu daly pečeť jeho teoretickému myšlení. Po studiu psychiatrie v Londýně v letech 1948-49 vytvořil - spolu se svou manželkou Jiřinou - síť zařízení *integrovane psychoterapie*, k jejíž teorii významně přispěla pražská filozofie vědy, od E. Macha přes A. Einsteina k P. Frankovi a R. Carnapovi.

Zatímco dílo F. a J. Knoblochových vzbudilo pozornost a bylo oceněno na Západě (F. Knobloch byl r. 1961 vybrán Světovou zdravotnickou organizací, aby předsedal jejím Evropskému semináři; r. 1968 byl zvolen sekretářem a později předsedou Psychoterapeutické sekce Světové psychiatrické asociace a předsedal jejím programům na pěti světových kongresech), na půdě Akademie věd SSSR bylo naopak odsouzeno, což mělo silnou odezvu i v Čechách. Knoblochovi se však nedali odradit a navzdory překážkám dále rozvíjeli svůj program.

V r. 1968 byl F. Knobloch pozván jako hostující profesor postupně na tři univerzity v USA a v r. 1971 se stal řádným profesorem Univerzity Britské Kolumbie v kanadském Vancouveru. Kniha *Integrovaná psychoterapie*, shrnující myšlenky několika set publikací v sedmi jazycích z oblasti psychoterapie, psychologie osobnosti, filozofie vědy, evoluční psychologie a psychologie hudby, vyšla anglicky v New Yorku (1979) a byla přeložena do němčiny, japonštiny, čínštiny a češtiny (2. vydání je již rozebráno). F. a J. Knoblochovi též publikovali *Soudní psychiatrii* (1957, 1965), jejíž druhé vydání získalo cenu J. E. Purkyně Čs. lékařské společnosti.

Assoc. prof. MUDr. Jiřina Knoblochová, CSc., emeritní profesorka Univerzity Britské Kolumbie, se narodila v Praze r. 1918. Po 2. světové válce byla za svou účast v partyzánské jednotce vyznamenána Řádem slovenského národního povstání druhé třídy. Je spoluautorkou *Integrované psychoterapie* a stála po boku svého manžela v době nejtěžších útoků. Je první autorkou knihy *Psychoterapie* (1968). Podobně jako F. Knobloch, který se zabýval zdravotnickou osvětou (*Neuróza a ty, s Nepraktovými obrázky*), J. Knoblochová se významně uvedla oblíbenou knížkou *Láska, manželství a ty*.

FERDINAND KNOBLOCH, JIŘINA KNOBLOCHOVÁ

Kanada/Canada

The Knoblochs are the most prominent figures of Czech psychotherapy in the post-war era. They developed new ideas and forms of treatment and, by transferring them abroad, they raised the profile of Czech psychiatry around the world.

Ferdinand Knobloch, MD, FRCP (Canada), C.Sc.(Cz), Professor Emeritus at the University of British Columbia, was born in Prague 1916; during the German occupation of Czechoslovakia, he became a political prisoner, along with his first wife, Zuzana, who died in a concentration camp. The camp experience showed him both the destructive and healing power of a community and profoundly influenced his theoretical thinking. After returning from his studies of psychiatry in London, England, in 1949, he created, with his second wife, Dr. Jirina Knobloch, a network of treatment centres for *integrated psychotherapy*, whose theory was underpinned by the Prague philosophy of science, flowing from the work of E. Mach and A. Einstein to that of P. Frank and R. Carnap.

While the work of the Knoblochs drew attention and appreciation in the West (F. Knobloch was selected by the World Health Organization to organize and chair a European conference; later, he became the Secretary and Chairman of the Psychotherapeutic Section of the World Psychiatric Association and chaired the Section meetings in five World Congresses of Psychiatry), their work was criticized at the Academy of Sciences in Moscow, which produced repercussions in Prague. But that did not discourage the Knoblochs and, despite their hardships, they accomplished their planned program.

After 1968, F. Knobloch was invited to three American universities as a visiting professor; in 1971, he became a full Professor at the University of British Columbia in Vancouver, Canada. The Knoblochs' book, *Integrated Psychotherapy*, summarizing the ideas of several hundred publications in seven languages on psychotherapy, personality theory, the philosophy of science and musical and evolutionary psychology, was published in New York in 1979 and later translated into German, Japanese, Chinese and Czech (two editions). The Knoblochs also published *Forensic Psychiatry* in 1957 and 1965, the 1965 edition receiving the J. E. Purkyně Prize awarded by the Czech Medical Association.

Jirina Knobloch, MUDr, C. Sc. (CSV), Clinical Associate Professor Emerita, University of British Columbia, was born in Prague 1918. After World War II, she was decorated with the Order of the Slovak National Uprising, Class II, for her participation in a partisan unit. She supported her husband in all their struggles. She is the co-author of *Integrated Psychotherapy* and the primary author of the 1968 book, *Psychotherapy*. As with F. Knobloch, who became involved in popular health education (viz his book *Neurosis and You*, published with cartoons), Jirina Knobloch also published a popular book, *Love, Marriage and You*.

RIAD KUDSI

Spojené arabské emiráty
United Arab Emirates

Dlouholetý propagátor české hudební kultury ve Spojených arabských emirátech, organizátor koncertů české hudby a benefičních koncertů určených k financování oprav Národního divadla a Rudolfinu po povodních v roce 2002.

Narodil se 24. června 1950 v Aleppu a žije v Dubaji. Od r. 1997 je občanem ČR. Vystudoval Akademii múzických umění v Praze, obor hra na housle a obor dirigování. Dlouhodobě propaguje svou pedagogickou a organizační činností pověst AMU v Praze a českou hudbu. V minulosti uspořádal ve spolupráci se Základní školou hudební výchovy A. Dvořáka v Karlových Varech dvě hudební turné Dětského symfonického orchestru SAE do České republiky. Aktivně se podílel na zájezdu a koncertech orchestru ZŠ AD Karlovy Vary do Spojených arabských emirátů, při které osobně zajistil účast náměstka ministra informací a kultury SAE na těchto koncertech.

Povodně v roce 2002 v ČR a poškození významných pražských kulturních památek a hudebních sál, zejména pak Národního divadla a Rudolfinu (bývalá budova AMU, kde pan Kudsi studoval), daly podnět, aby pan Kudsi ve spolupráci s velvyslanectvím ČR v Abu Dhabi uskutečnil dva charitativní koncerty Emirátského dětského symfonického orchestru (v Dubaji a Abu Dhabi). V programu se mimo jiné hrála i Vltava z cyklu Má vlast od Bedřicha Smetany, která byla doplněna promítáním dokumentárního snímku z povodňových událostí. Výtěžek z akce byl zaslán do ČR k obnově Rudolfinu a Národního divadla.

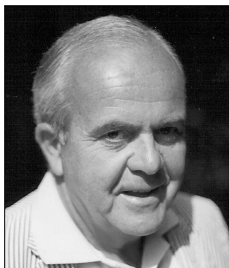
V květnu 2004 pan Kudsi uspořádal první ročník mezinárodního hudebního festivalu pod názvem *The First Dubai International Peace Music Festival for Young Virtuosos* za účasti mladých českých hudebníků. Na festivalu vystoupili kromě hudebníků z Arménie, Egypta, Ruské federace a Indie rovněž čtyři studenti Pražské konzervatoře a šest žáků Základní umělecké školy A. Dvořáka z K. Varů. V hodnotící porotě reprezentoval ČR kromě pana Kudsiho také profesor hry na housle Václav Richter, ředitel ZUŠ A. Dvořáka. Závěrečné koncerty v Dubaji a Abu Dhabi pak předznamenaly záměr festivalu pro příští ročník: spojit mezinárodní řeč hudby s mírovým uspořádáním světa.

Long-standing promoter of Czech musical culture in the United Arab Emirates, organizer of concerts of Czech music and benefit concerts to generate proceeds needed to finance the repair of the National Theatre and the Rudolfinum following the floods in 2002.

Riad Kudsi was born on 24 June 1950 in Aleppo. He lives in Dubai. Since 1997 he has been a citizen of the Czech Republic. He graduated in the violin and conducting from the Academy of Performing Arts in Prague. Through his teaching and organizational activities, he has been a long-standing promoter of the Academy of Performing Arts in Prague and of Czech music. In the past he has worked in association with the Antonín Dvořák Primary School of Music in Karlovy Vary to organize two music tours by the UAE Children's Symphonic Orchestra in the Czech Republic. He also made an active contribution to the tour and concerts of the Orchestra of the Antonín Dvořák Primary School of Music from Karlovy Vary in the United Arab Emirates; he was personally responsible for the attendance of the UAE Deputy Minister of Information and Culture at these concerts.

The floods which hit the Czech Republic in 2002 and which damaged prominent Prague cultural monuments and concert halls, especially the National Theatre and the Rudolfinum (the former building of the Academy of Performing Arts, where Mr Kudsi studied), motivated Mr Kudsi to work in association with the Czech Embassy in Abu Dhabi to hold two charity concerts of the UAE Children's Symphony Orchestra (in Dubai and Abu Dhabi). The programme included the Vltava, part of Bedřich Smetana's My Country, which was accompanied by the projection of a documentary film related to the floods. The proceeds were sent to the Czech Republic for the repair of the Rudolfinum and the National Theatre.

In May 2004, Mr Kudsi organized the *First Dubai International Peace Music Festival for Young Virtuosos*, which included participation by young Czech musicians. Besides musicians from Armenia, Egypt, the Russian Federation, and India, the festival also featured four students from the Prague Conservatoire and six pupils from the Antonín Dvořák Primary School of Music in Karlovy Vary. The Czech Republic was represented among the judges not only by Mr Kudsi, but also by the violin teacher Václav Richter, headmaster of the Antonín Dvořák Primary School of Music. The closing concerts in Dubai and Abu Dhabi augured the intention of next year's festival: to combine the international language of music with peace around the world.

**ANTONÍN
J. LIEHM**

Francie
France

Neúnavný propagátor české kultury, jedno z velkých jmen českého exilu.

Narodil se 2. března 1924 v Praze. Byl novinářem, filmovým kritikem a překladatelem. Významně se podílel na rozvoji československé kultury v šedesátých letech dvacátého století a jejím pronikání do světa. Působil v *Literárních novinách*, které sehrály významnou roli na cestě k Pražskému jaru 1968. V r. 1969 odešel do exilu do Francie, žil v USA, posléze se vrátil do Francie, kde bydlí dodnes. Učil na amerických, britských a francouzských univerzitách.

Po celých dalších 35 let tento čelný český intelektuál propagoval českou kulturu i Českou republiku. V r. 1984 založil v Paříži slavný mezinárodní kulturní a politický časopis *Lettre internationale*, který byl počátkem devadesátých let vydáván ve dvanácti zemích a v současné době má redakce v sedmi zemích. V r. 1974 publikoval nejprve v angličtině v New Yorku knihu rozhovorů s představiteli českého a slovenského filmu šedesátých let *Closely Watched Films (Ostře sledované filmy)*, která vyšla v češtině v r. 2003 a ve francouzštině pod názvem *Les films étroitement surveillés*. V r. 1977 vydal v USA s Drahomírou Liehmovou publikaci *The Most Important Art (Nejvýznamnější umění)*, která je věnována filmu střední a východní Evropy a vyšla ve Francii v r. 1989 pod názvem *Cinéma à l'Est (Film na Východě)*. Ve Francii, v USA, v Německu, v Japonsku atd. byly dále vydány v r. 1970 rozhovory o roli československé kultury v šedesátých letech pod názvem *Trois générations (česky Generace)* s předmluvou J. P. Sartra, v r. 1974 *Le Passé présent* (o socialismu na Východě v zrcadle moderního světa) a *Socialisme à visage humain (Socialismus s lidskou tváří)*, sbírka textů z *Literárních novin* r. 1968.

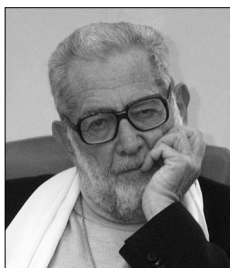
A. J. Liehm zůstal nejen angažovaným českým novinářem, ale i propagátorem České republiky a jejím náročným kritikem. V zahraničí vystupuje na přednáškách, kolokviích a diskusích týkajících se ČR, české kultury a politiky. Je obecně uznávanou osobností doma i v cizině (je laureátem řady zahraničních cen, v r. 1996 mu byla v Lipsku udělena cena Za evropské porozumění a v r. 2001 ve Finsku cena „Kritický Evropan“).

A tireless promoter of Czech culture, one of the great names of Czech exile.

Antonín J. Liehm was born on 2 March 1924 in Prague. He was a journalist, a film critic, and a translator. He made a significant contribution to the development of Czechoslovak culture in the 1960s and furthered its global reach. He worked for *Literární noviny*, which played a major role in paving the way for the Prague Spring of 1968. In 1969, he became an exile in France, then lived in the USA, before returning to France, where he still lives. He taught at American, British, and French universities.

Throughout his 35 years abroad, this prominent Czech intellectual has promoted Czech culture and the Czech Republic. In 1984, he founded the famous international cultural and political periodical *Lettre internationale* in Paris, which was published in twelve countries by the beginning of the 1990s; it now has offices in seven countries. In New York in 1974, he published a book in English containing interviews with representatives of Czech and Slovak film from the 1960s. This book, *Closely Watched Films*, was published in Czech in 2003 as *Ostře sledované filmy* and in French as *Les films étroitement surveillés*. In 1977, he and Drahomíra Liehmová published a work in the USA called *The Most Important Art*, which focuses on film in Central and Eastern Europe; this work was subsequently published in France in 1989 as *Cinéma à l'Est*. In 1970 in France, the USA, Germany, Japan, and elsewhere, Liehm published a set of interviews on the role of Czechoslovak culture in the 1960s; this work, *Trois générations*, contained a foreword by J. P. Sartre. In 1974 he published *Le Passé présent* (on the socialism in the East in the mirror of the modern world) and *Socialisme à visage humain*, a collection of texts published in *Literární noviny* in 1968.

Liehm has remained not only a committed Czech journalist, but also a promoter and tough critic of the Czech Republic. He appears abroad at lectures, colloquia, and discussions concerning the Czech Republic, Czech culture, and Czech politics. He is an acknowledged figure at home and abroad (he has been awarded a number of foreign prizes; in Leipzig in 1996 he received the Prize for European Understanding, and in Finland in 2001 the Critical European Prize).

**FRANTIŠEK
LISTOPAD**

Portugalsko
Portugal

Básník, prozaik, esejista, divadelní a televizní režisér, propagátor české literatury a kultury v zahraničí, pokládáný za znalce středoevropského myšlení a tvorby.

Narodil se 26. listopadu 1921 v Praze, maturoval na Jiráskově gymnáziu, poté studoval na FF UK estetiku a literární vědu. Během války byl členem ilegální skupiny Hnutí za svobodu, otec i sestra byli vězněni. Získal československá, jugoslávská a francouzská vojenská vyznamenání.

Spoluzaložil deník *Mladá fronta*. V r. 1947 byl tiskovým pověřencem čs. velvyslanectví v Paříži a redaktorem pařížského týdeníku *Parallèle 50*. Po únoru 1948 byl odvolán, avšak zůstal v Paříži. Spolupracoval s ORTF a byl jejím pracovníkem až do r. 1958, kdy odjel do Portugalska. Založil portskou televizi a pod jménem Jorge Listopad se začlenil do tvůrčích podnětů portugalské kultury. Zveřejňoval mj. texty o Mileně Jesenské, Kafkovi, Hrabalovi, překládal českou poezii, režíroval Haška, Havla a jako spolupracovník portugalských novin a redaktor týdeníku *Jornal de Letras* informoval o české kulturní problematice. Zorganizoval šestiměsíční kurs české hudby. Obdržel tři státní ceny (literatura, divadlo), čtyři ceny kulturních novinářů (divadlo, televizní režie), Prix de Rome (Benátky), cenu za dětskou literaturu (Bologna). V Československu získal Cenu Akademie věd a umění (1947) a Cenu Franze Kafky (2002). Je autorem 64 divadelních a 12 operních představení, vydal přes 50 knih psaných česky, portugalsky a francouzsky, které byly překládány do různých jazyků – právě se připravuje německé vydání antologie jeho poezie. V portugalštině vychází druhý díl jeho sebraných spisů, v češtině již vyšly tři díly. Jako univerzitní profesor byl pozván antropologem Jorge Diasem, aby založil mj. *Katedru slovanské literatury a sociologie* (Universidade Técnica, Universidade Nova). Po dobu dvanácti let až do odchodu do důchodu byl ředitelem pěti uměleckých škol státní Konzervatoře. Byl ředitelem experimentální scény Národního divadla. U příležitosti státního svátku v r. 2001 obdržel z rukou tehdejšího prezidenta V. Havla státní vyznamenání, byl rovněž oceněn Karlovou univerzitou a byl mu udělen titul doktor h. c. na Masarykově univerzitě v Brně.

Přínos Františka Listopada spočívá nejen v oceňované kvalitě jeho tvorby, ale rovněž v neúnavné organizátorské a pedagogické činnosti. Reprezentuje českou kulturu a šíří její rostoucí vliv a hluboké vnitřní oprávnění mít vlastní a neopakovatelný citlivý hlas ve světovém koncertu. Oxfordským *Who's Who* Byl označen za mezinárodní osobnost r. 2004 a jeho profil je uveden v *Cambridgeském slovníku*.

Poet, prose writer, essayist, theatre and television director, promoter of Czech literature and culture abroad, regarded as an expert on Central European thought and cultural output.

František Listopad was born on 26 November 1921 in Prague. After graduating from Jirásek Grammar School, he studied Aesthetics and Literary Science at the Faculty of Philosophy, Charles University. During the war he was a member of the illegal Freedom Movement ('Hnutí za svobodu'), and his father and sister were imprisoned. He was awarded Czechoslovak, Yugoslav, and French military decorations.

He was the co-founder of the daily newspaper *Mladá fronta*. In 1947, he was the press attaché of the Czechoslovak Embassy in Paris and an editor of the Parisian weekly periodical *Parallèle 50*. After February 1948 he was recalled, but remained in Paris. He worked for ORTF until 1958, when he left for Portugal. He set up a television station in Oporto and, under the name Jorge Listopad, he integrated himself into the creative flows of Portuguese culture. He published texts inter alia about Milena Jesenská, Franz Kafka, Bohumil Hrabal, he translated Czech poetry, he directed productions of Hašek and Havel, and as a correspondent of Portuguese newspapers and an editor of the weekly *Jornal de Letras* he wrote about Czech cultural issues. He organized a six-month course of Czech music. He received three state awards (literature, drama), four arts press prizes (drama, television production), the Prix de Rome (Venice), and the Bologna prize for children's literature. In Czechoslovakia, he was awarded the Prize of the Academy of Sciences and Arts (1947) and the Franz Kafka Prize (2002). He is the author of 64 plays and 12 operas and has published more than 50 books written in Czech, Portuguese, and French, which have been translated into various languages (a German edition of an anthology of his poetry is now being prepared). The second volume of his collected works is being published in Portuguese (three volumes have been published in Czech). As a university professor, he was invited by the anthropologist Jorge Dias to establish a *Department of Slavonic Literature and Sociology* (Universidade Técnica, Universidade Nova). For the twelve years prior to his retirement, he was the principal of five art schools run by the State Conservatory. He was the director of the National Theatre 'experimental stage'. On the occasion of the National Holiday of the Czech Republic in 2001, he was decorated by the then President Václav Havel; his achievements have also been recognized by Charles University, and Masaryk University in Brno who has conferred an honorary doctorate on him.

František Listopad's contribution lies not just in the highly regarded quality of his cultural output, but also in his selfless organizing and teaching activities. He represents Czech culture, disseminating its growing influence and weighty inner claim to have its own inimitable, sensitive voice in the concert of the world. In the Oxford *Who's Who* he was named the international personality of 2004, and he also merits his own entry in the *Cambridge Dictionary*.

**ROBERT BURTON
PYNSENT**

Velká Británie
United Kingdom

Britský bohemista evropského formátu, univerzitní profesor, překladatel děl české literatury, významný publicista, propagátor české kultury v zahraničí.

Narodil se 20. prosince 1943 v Milliken Park ve Velké Británii. V roce 1970 získal doktorát z české literatury. Od roku 1972 přednáší český a slovenský jazyk a literaturu v rámci svého působení na *Škole slovanských a východoevropských studií* při University College v Londýně. V roce 1991 byl jmenován profesorem české a slovenské literatury.

Je autorem či spoluautorem mnoha knih, publikací a článků na česká témata v odborném tisku. Přispíval rovněž do Denního telegrafu, Kmene, Lidových novin, Literárních listů, Literárních novin, Tvaru, Hostu aj. Je častým hostem českého vysílání BBC, ale také BBC World a britského BBC. Velmi často je také zván na konference a přednášky do zahraničí (Paříž, Aix-en-Provence, Praha, Brno, Kolín nad Rýnem, Lipsko, Záhřeb).

Prof. Pynsent působí mj. jako konzultant pro Britskou akademii, AV ČR ad. a jako překladatel prózy a tlumočnick (ČT, britské ministerstvo zahraničí). V letech 1990-96 byl členem společného výboru Londýnské univerzity a britského ministerstva zahraničí pro Masarykova stipendia.

Prof. Pynsent, bohemista evropského formátu, svojí činností, která jde daleko za rámec jeho profesionálních povinností, významně přispívá k šíření povědomí o ČR, její kultuře a dějinách, a šíření dobrého jména ČR, a to nejen ve Velké Británii. Má rovněž velkou zásluhu na zachování vysokého standardu a dynamiky českých studií ve Velké Británii.

British lecturer in Czech studies on a European scale, university professor, translator of Czech literature, noteworthy publicist, promoter of Czech culture abroad.

Robert Burton Pynsent was born on 20 December 1943 in Milliken Park, Great Britain. In 1970 he completed his PhD in Czech literature. Since 1972, he has taught Czech and Slovak languages and literature at the *School of Slavonic and East European Studies*, University College, London. In 1991, he was appointed a professor of Czech and Slovak literature.

He is the author and co-author of many books, publications, and articles on Czech themes in the specialized press. He has also contributed to *Denní telegraf*, *Kmen*, *Lidové noviny*, *Literární listy*, *Literární noviny*, *Tvar*, *Host*, etc. He is a frequent guest of the Czech section of the BBC, BBC World, and of ordinary BBC programmes. He is also often invited to attend conferences and deliver lectures abroad (Paris, Aix-en-Provence, Prague, Brno, Cologne, Leipzig, and Zagreb).

Professor Pynsent is also a consultant for the British Academy, the Academy of Science of the Czech Republic, etc., a translator of prose, and an interpreter (Czech Television, the British Foreign Office). Between 1990 and 1996, he was a member of the joint committee of the University of London and the UK Foreign Office for Masaryk Scholarships.

Through his activities, which go far beyond the call of professional duty, Professor Pynsent, a lecturer in Czech studies on a European scale, has made a significant contribution to awareness of the Czech Republic, its culture and history, and to promotion of the good reputation of the Czech Republic in the United Kingdom and other countries. He also deserves merit for maintaining the high standard and dynamism of Czech studies in Great Britain.

**DUBRAVKA
SESAROVÁ**

Chorvatsko
Croatia

Nejvýznamnější a nejaktivnější chorvatská bohemistka, filoložka a překladatelka.

Narozena 28. června 1947 ve Splitu. Filoložka, bohemistka, překladatelka. Vystudovala slavistiku na Filozofické fakultě v Záhřebu, kde od roku 1976 přednáší češtinu. V posledních letech působí jako profesorka pro celou lingvistickou větev v rámci bohemistiky. Vedle komparativně slavistické vědecké práce se zabývá i překládáním. Mezi její nejvýznamnější bohemistické práce patří výbor z české obrozenecké poezie obsahující překlad Máchova *Máje*, ukázky z Erbenovy *Kytice* a díla Karla Havlíčka Borovského spolu s důkladným kritickým komentářem (1996), *Chorvatsko-český frazeologický slovník s rejstříkem českých a slovenských frazémů* (s A. Mencovou a R. Kuharovou, 1998), učebnice češtiny ve 30 lekcích (2001) a *Česko-chorvatský a chorvatsko-český slovník* (2002).

Svou profesionální, mnohaletou, soustavnou a vysoce kvalitní práci na poli šíření českého jazyka a překladů české literatury přispívá k propagaci a šíření dobrého jména ČR v Chorvatsku.

The most significant and most active Croatian lecturer in Czech studies, philologist and translator.

Dubravka Sesar was born on 28 June 1947 in Split. She is a philologist, lecturer in Czech studies, and translator. She graduated in Slavonic Studies from the Faculty of Arts in Zagreb, where she has taught Czech since 1976. In recent years, she has been the professor responsible for the whole linguistic branch in the framework of Czech Studies. In addition to her comparative Slavonic academic work, she translates. Her most significant works in the sphere of Czech studies include an anthology of Czech National Revival poetry, containing translations of Mácha's *Máj*, extracts from Erben's *Kytice*, and the work of Karel Havlíček Borovský, accompanied by detailed critical comments (1996), a *Croatian-Czech Dictionary of Phraseology* with an index of Czech and Slovak phrases (with A. Menac and R. Kuhar, 1998), a textbook of Czech in 30 lessons (2001), and a *Czech-Croatian Croatian-Czech Dictionary* (2002).

Her many years of professional, systematic, and high-quality work in spreading the Czech language and translations of Czech literature have helped promote the reputation of the Czech Republic in Croatia.

**ALEXANDRA
ŠAPOVALOVÁ**

Mexiko
Mexico

Za dlouhodobý a vynikající přínos pro prezentaci České republiky ve Spojených státech mexických a za přínos pro rozvoj vzájemných vztahů v oblasti politiky, vědy a školství.

Narodila se 17. listopadu 1943 v Uherském Hradišti. Po mnoho let všestranně a na vysoké odborné úrovni propaguje Českou republiku a výrazně se podílí na rozvoji vzájemných kulturních a akademických styků mezi Českou republikou a Mexikem.

V Mexiku žije od sedmdesátých let a od počátku svého působení na univerzitě ve městě Morelie, stát Michoacán, využívala všech příležitostí, aby pozitivním způsobem zviditelnila demokratické tradice České republiky v této kulturně i politicky významné lokalitě Mexika.

Zásluhou paní Šapovalové se mexická veřejnost dozvídala o událostech v Československu v roce 1989 (realizace projektu *Český kulturní prostor*). Zorganizovala desítky kulturních akcí prezentujících Českou republiku (např. *Česká republika na přelomu tisíciletí*, koncert *Sopránová noc* u příležitosti 80. výročí navázání diplomatických styků mezi ČR a Mexikem, večer věnovaný J. A. Komenskému *Vivat Comenius* spojený s vystoupením kytaristy Š. Raka, výstava fotografií J. Reicha *Praha magická*, realizovala další výstavy českých umělců a vystoupení řady koncertních těles z ČR atd.). Od roku 1980 systematicky představovala ČR v Radio Unitario a jako prezidentka Mexické společnosti pro popularizaci vědy a techniky pravidelně využívala svého postavení k propagaci české vědy, mj. zajišťováním přednášek českých odborníků. Výrazně napomáhala našemu velvyslanectví při pořádání *Dnů české kultury* a pro náš ZÚ dodnes představuje neocenitelného partnera při zajišťování politických, kulturních a vědeckých kontaktů. Lze bez nadsázky tvrdit, že paní Šapovalová mimořádně zdařile vykonává činnost neoficiálního českého centra v tom nejlepším smyslu slova.

Vynikající prezentace České republiky našla brzy odezvu v zájmu tamních studentů o naši zemi. Paní Šapovalová měla i zásadní podíl na rozvoji akademických styků mezi univerzitou v Michoacánu a UK Praha – měla zásadní podíl na podepsání dohody o vědecké spolupráci mezi oběma institucemi, zabezpečila realizaci projektu vzájemné výměny studentů a zorganizovala oboustranné přednáškové pobyty řady akademických funkcionářů.

A. Šapovalová je držitelkou stříbrné medaile MZV ČR.

For her long-standing, excellent contribution in presenting the Czech Republic in the United States of Mexico, and for her contribution to the development of mutual relations in politics, science, and education.

Alexandra Šapovalová was born on 17 November 1943 in Uherské Hradiště. She has spent many years on a general and highly professional level promoting the Czech Republic, and has made a major contribution to the development of mutual cultural and academic relations between the Czech Republic and Mexico.

She has lived in Mexico since the 1970s, and ever since she started working for the University in Morelie, in the State of Michoacan, she has exploited every opportunity to profile the democratic traditions of the Czech Republic in this culturally and politically important part of Mexico.

Thanks to the efforts of Ms Šapovalová, the Mexican public learned about events in Czechoslovakia in 1989 (through the implementation of a project called *Czech Cultural Space*). She has organized dozens of cultural events promoting the Czech Republic (e.g. *The Czech Republic at the Turn of the Millennium*, the *Soprano Night* concert to mark the 80th anniversary of the establishment of diplomatic relations between the Czech Republic and Mexico, an evening devoted to Comenius, *Vivat Comenius*, with a guitar performance by Štěpán Rak, an exhibition of photographs by Jan Reich called *Magical Prague*, and other exhibitions of Czech artists and performances by a number of concert ensembles from the Czech Republic). Since 1980, she has systematically profiled the Czech Republic on Radio Unitario, and as the President of the Mexican Society for the Popularization of Science and Technology, she regularly uses her position to promote Czech science, in part by organizing lectures by Czech specialists. She has been of tremendous assistance to the Czech Embassy in arranging political, cultural, and scientific contacts. It would be no exaggeration to say that Ms Šapovalová plays the role of an unofficial Czech centre, in the very best sense of the word, exceptionally well.

Her wonderful presentation of the Czech Republic soon found a willing audience as local students expressed an interest in our country. Ms Šapovalová has also made a significant contribution to the development of academic relations between the university in Michoacan and Charles University in Prague – she was instrumental in the signing of an agreement on academic cooperation between the two institutions, oversaw a project for the mutual exchange of students, and organized mutual lecture trips for a number of academics.

Ms Šapovalová has been awarded the Silver Medal of the Ministry of Foreign Affairs of the Czech Republic.

MIROSLAV TUREK

USA

Významný humanitární a odbojový pracovník, dlouholetý neúnavný propagátor ČR a české kultury v USA a ve světě, mj. též vynikající pracovník čsl. zahraniční služby.

Narozen 7. srpna 1910. Životní a profesionální činnost prof. Turka byla úzce spojena s kritickými událostmi 20. století. V době pomnichovské krize se zapojil do zahraničního odboje ve Francii, poté byl jmenován pobočným velitelem Čs. brigády v Anglii. Během války rovněž přednášel vojenským jednotkám o historii a politické geografii střední a východní Evropy. Během pobytu v Paříži vstoupil do diplomatických služeb ČSR (v roce 1947 jej J. Masaryk jmenoval radou) a ve Francii zůstal i po své rezignaci po únoru 1948. V roce 1949 odešel do USA. Spolupracoval s *Free Europe Committee*, která podporovala uprchlíky a odboj proti nepřátelské okupaci, a začal vyučovat historii moderní Evropy, mezinárodní politické vztahy a diplomacii na univerzitách v New Yorku. K jeho studentům patřil mj. R. Giuliani.

Už v průběhu odbojové činnosti za 2. světové války začal systematicky propagovat českou kulturu. Této činnosti se od té doby neúnavně věnuje již 60 let, zvláště pak po ukončení své profesionální přednáškové činnosti. Není nadsázkou, že právě prof. Turek „otevřel“ cestu na nejprestižnější koncertní pódia v USA řadě mladých talentovaných českých umělců (mj. V. Hudeček, L. Vondráček, M. Kasík, I. Ženatý, V. Bláha ad.) a českých komorních těles a výrazně napomáhal při zajištění koncertů České filharmonie. Prof. Turek rovněž aktivně pomáhá organizovat koncerty slavných amerických interpretů v USA i v České republice a prosazuje prezentaci děl českých skladatelů. Má osobní zásluhy na tom, že dnes nejproslulejší sopranistka světa Renée Flemingová zařadila do svého repertoáru v Metropolitan opeře české opery a opakovaně vystoupila v České republice.

Byl jedním z hlavních organizátorů oslav stoletého výročí narození Antonína Dvořáka v USA, postaral se o návrat odcizených rukopisů A. Dvořáka a R. Frimla do České republiky a rovněž o to, aby piano, na kterém R. Friml skládal v Americe své věhlasné skladby, bylo věnováno Národnímu muzeu v Praze. Jeho zásluhou byla v Národním muzeu též odhalena busta J. Novotné.

Neméně významná je i společenská činnost prof. Turka: v roce 2002 spoluorganizoval odhalení pamětní desky TGM ve Filadelfii a výrazně se podílel na přípravách odhalení sochy TGM ve Washingtonu. Je autorem řady článků o České republice, české kultuře a historii (jeho brožuru „*Britain & the Czech Republic*“ ocenil princ Charles osobním dopisem).

Significant humanitarian and resistance worker, a long-standing, tireless promoter of the Czech Republic and Czech culture in the USA and the world, an excellent agent for the Czechoslovak foreign service.

Miroslav Turek was born on 7 August 1910. The life and career of Professor Turek has been closely connected with critical events of the 20th century. In the post-Munich crisis, he joined the foreign resistance in France, and was subsequently named the aide de camp of the Czechoslovak Brigade in England. During the war, he also lectured to military units on the history and political geography of Central and Eastern Europe. During his time in Paris, he joined the diplomatic service of the Czechoslovak Republic (Jan Masaryk appointed him a counsellor in 1947); he remained in France following his resignation after February 1948. In 1949 he left for the United States of America. He worked with the *Free Europe Committee*, which supported refugees and the resistance against enemy occupation, and started teaching the history of modern Europe, international political relations, and diplomacy to students at universities in New York. One of his students was R. Giuliani.

Already during his resistance operations in the Second World War, he systematically promoted Czech culture. He has devoted his time to this activity in the sixty years since then, and in particular following the end of his professional lecturing. It would be no exaggeration to say that Professor Turek opened up the way for a number of gifted young Czech musicians in the USA (including V. Hudeček, L. Vondráček, M. Kasík, I. Ženatý, and V. Bláha) and Czech chamber ensembles to perform in the most prestigious concert halls in the USA; in particular, he helped arrange concerts for the Czech Philharmonic. Professor Turek also actively helps to organize concerts by famous American artists in the USA and in the Czech Republic, and promotes presentations of the work of Czech composers. He deserves personal recognition for the fact that the present world's most famous soprano, Renée Fleming, has included Czech operas in her repertoire at the Metropolitan Opera and that she has made repeated performances in the Czech Republic.

He was one of the main organizers of the celebrations to mark the 100th anniversary of the birth of Antonín Dvořák in the USA, he oversaw the return of stolen manuscripts by Dvořák and Friml to the Czech Republic, and ensured that the piano used by Friml to compose his famous compositions in America was donated to the National Museum in Prague. It is thanks to Professor Turek's efforts that a bust of Jarmila Novotná has been unveiled in the National Museum.

Professor Turek's social activities are just as significant: in 2002 he co-organized the unveiling of a plaque to TGM in Philadelphia, and made an important contribution to preparations for the unveiling of a statue of TGM in Washington. He has written a number of articles on the Czech Republic, Czech culture, and Czech history (his brochure *Britain & the Czech Republic* was praised by Prince Charles in a personal letter).

**MONIKA
ZGUSTOVÁ**

Španělsko
Spain

Nejvýznamnější a neaktivnější překladatelka a vydavatelka děl českých autorů ve Španělsku a propagátorka české kultury.

Narodila se 22. března 1957 v Praze. V 70. letech emigrovala s rodiči do USA, kde vystudovala srovnávací literaturu na University of Illinois. V 80. letech se přestěhovala do Barcelony, kde vyučuje překladatelství na tamní Autonomní univerzitě a píše do několika novin a kulturních časopisů (publikovala přes 300 článků a rozhovorů, zvláště o české literatuře a kultuře všeobecně).

Vydala přes čtyřicet překladů knih českých autorů (Hašek, Seifert, Hrabal, Havel, Kundera, Kolář, Šiktanc, Škvorecký a další) a stala se klíčovou osobou, která představila českou literaturu 20. století španělským čtenářům. Za své překlady získala důležité literární ceny: Serra d'Or (za překlad B. Hrabala), Cenu města Barcelony a Cenu katalánské kultury (obě za Haškova *Dobrého vojáka Švejka*); byla finalistkou Evropské ceny za překlad. Pravidelně přednáší o české kultuře v USA a v Kanadě (Yale, Ann Arbor, Philadelphia, Ohio State University, Montreal aj.) i na evropských univerzitách a v kulturních centrech (Paříž, Brusel, Frankfurt, Vídeň, Budapešť, Varšava, Moskva, Petrohrad).

Kromě četných překladů rovněž vydala biografii Bohumila Hrabala *V rajské zahradě trpkých plodů*, románovou trilogii *Grave cantabile* a román *Peppermint frappé*. Její nejnovější román *Tichá žena* bude publikován v nejbližší době.

Monika Zgustová je patrně nejvýraznější propagátorkou moderní české literatury a kultury obecně ve Španělsku. Její význam není lokální, neomezuje se na Barcelonu, resp. Katalánsko, nýbrž je vskutku celošpanělský. Stala se svým způsobem referenční českou kulturní institucí. Má mimořádný kulturní rozhled a schopnost úspěšně prezentovat ČR, českou kulturu a zvláště literaturu v celoevropském kontextu. Je plně integrovaná do barcelonské, katalánské, resp. španělské kulturní elity, což jí dodává váhu a vážnost.

The most significant and most active translator and publisher of Czech authors in Spain, and a promoter of Czech culture.

Monika Zgustová was born in Prague on 22 March 1957. In the 1970s she emigrated with her parents to the USA, where she studied comparative literature at the University of Illinois. In the 1980s, she moved to Barcelona, where she teaches translation studies at the local Autonomous University and writes articles for several newspapers and cultural magazines (she has published over 300 articles and interviews, specializing in Czech literature and culture in general).

She has published more than forty translations of works by Czech authors (Hašek, Seifert, Hrabal, Havel, Kundera, Kolář, Šiktanc, Škvorecký, etc.) and has become a key figure in mediating 20th century Czech literature for Spanish readers. She has won important literary prizes for her translations: Serra d'Or (for a translation of Bohumil Hrabal), the Prize of the City of Barcelona and the Prize of Catalan Culture (both for Hašek's *The Good Soldier Svejk*); she was a finalist in the European Translation Prize. She regularly lectures on Czech culture in the USA and Canada (Yale, Ann Arbor, Philadelphia, Ohio State University, Montreal, etc.) and at European universities and cultural centres (Paris, Brussels, Frankfurt, Vienna, Budapest, Warsaw, Moscow, St Petersburg).

In addition to a number of translations, she also published a biography of Bohumil Hrabal *In the Garden of Eden with Sour Fruits*, the trilogy *Grave Cantabile* and the novel *Peppermint Frappé*. Her latest novel *A Quiet Woman* will be published in the nearest future.

Monika Zgustová is evidently the most significant promoter of modern Czech literature and culture in general in Spain. Her importance is not local or restricted just to Barcelona or Catalonia, but is truly pan-Spanish. In a manner of speaking, she has become a referential Czech cultural institution. She is extremely well-versed in the arts and is gifted in her ability to present the Czech Republic, Czech culture, and in particular Czech literature in a pan-European context. She is fully integrated into the cultural elite of Barcelona, Catalonia, and Spain, which lends her credence and esteem.

**ČESKOSLOVENSKÝ KLUB
T. G. MASARYKA
V BULHARSKU**

**CZECHOSLOVAK CLUB
OF T. G. MASARYK
IN BULGARIA**

Jeden z nejstarších krajanských spolků v jihovýchodní Evropě byl založen 14. listopadu 1892 v Sofii a dnes má pobočky v Plovdivu a Varně. V době svého založení se jmenoval „Čech“. V r. 1924 byl pro potřeby spolku zakoupen dům (v němž sídlí dodnes) a spolek byl přejmenován na Československý národní dům T. G. Masaryka. Téhož roku byla v prostorách Domu otevřena československá škola. Spolek je jedním ze zahraničních zakladatelů Československého ústavu zahraničního v Praze r. 1928.

V letech 1948-50 se počet krajanů v Bulharsku rapidně zmenšil, neboť mnozí uposlechli výzvy tehdejší vlády a reemigrovali do vlasti. V r. 1951 schválil spolek nové stanoviny, přejmenoval se na Československý klub v Bulharsku a snažil se svou kulturní a osvětovou činností získat zbývající část krajanů po celém Bulharsku. Po zrušení školy začal ve své režii provozovat kurzy češtiny pro krajanské děti. Klub udržuje i bohatou knihovnu (více než 8000 svazků), pořádá společenské večery, plesy, josefské a mikulášské zábavy, vepřové hody atd., čímž přispívá k získávání mladých krajanů. Klub provozuje i českou restauraci. Na mimořádné valné hromadě v prosinci 2001 byly schváleny nové stanoviny a bylo rozhodnuto, že spolek opět ponese jméno T. G. Masaryka.

V rámci svých oficiálních návštěv navštívili krajanský spolek předseda vlády a předseda Senátu ČR. V r. 2002 spolek oslavil 110. výročí svého založení. V r. 2003 byl prostřednictvím MZV poskytnut spolku příspěvek na opravu spolkového domu ve výši 700 000 Kč a pro letošní rok je plánováno dalších 905 000 Kč.

Spolek se po celou dobu existence zvlášť pronikavým způsobem zasazuje o zviditelňování ČR při uskutečňování kulturních, vzdělávacích, sportovních a dalších projektů. Nezastupitelnou úlohu hraje spolek při udržování českého povědomí, tradic a jazyka v cizím prostředí.

One of the oldest compatriot organizations in Southeast Europe was founded on 14 November 1892 in Sofia, and now has branches in Plovdiv and Varna. At the time of its foundation it was called “Čech”. In 1924, a building was purchased for the purposes of the organization, which it still occupies today, and the association was renamed the Czechoslovak National House of T. G. Masaryk. In the same year, a Czechoslovak school was opened at the building. The organization is one of the foreign founders of the Czechoslovak Foreign Institute in Prague in 1928.

In 1948-50, the number of compatriots in Bulgaria declined rapidly, because many complied with the calls of the government to re-emigrate to their homeland. In 1951, the organization approved its new statutes, renamed itself the Czechoslovak Club in Bulgaria, and tried to win over the remaining compatriots throughout Bulgaria with a programme of cultural and educational events. Following the closure of the school, the organization started operating courses of Czech for compatriot children. The Club maintains a well-stocked library (more than 8,000 titles), holds social evenings, balls, St Joseph and St Nicholas parties, pig-roasting feasts, etc., in its attempts to curry favour with young compatriots. The Club also has its own Czech restaurant. At the Extraordinary General Meeting in December 2001, new statutes were adopted and it was decided that the organization would again carry the name of T. G. Masaryk.

In the scope of official visits, the Prime Minister and the Chairman of the Senate of the Czech Republic have visited the compatriot organization. In 2002, the organization celebrated its 110th anniversary. In 2003, the organization received a grant, through the Ministry of Foreign Affairs, of CZK 700,000 for the repair of its building; a further CZK 905,000 is pending.

Throughout its existence, the organization has successfully campaigned to raise the profile of the Czech Republic in the implementation of its cultural, educational, sports, and other projects. The organization plays an indispensable role in maintaining Czech awareness, traditions and language in a foreign environment.

**ČESKOSLOVENSKÝ ÚSTAV
ZAHRANIČNÍ, ČR**

**CZECHOSLOVAK FOREIGN
INSTITUTE,
CZECH REPUBLIC**

Československý ústav zahraniční (ČSÚZ) byl založen v prosinci 1928. U jeho zrodu stáli prezident T. G. Masaryk a Msgr. Jan Šrámek, ministr práce a sociální péče, který měl krajanskou problematiku v resortu. Prvním předsedou se stal JUDr. Jan Auerhan, předseda Státního úřadu statistického. V prvním desetiletí své existence ČSÚZ mapoval rozptýl krajanů ve světě a rozvinul spolupráci s jejich spolky. Věnoval se podpoře českého a slovenského školství (vysílání učitelů, zaslání učebnic a vybavování krajanských knihoven), vydavatelským aktivitám apod. Za války byla jeho činnost zakázána. Po osvobození navázal na zprávané kontakty s krajany a jejich spolky a ujal se úkolu reemigrace 220 tisíc krajanů do vlasti. V roce 1947 měl 1500 členů, mezi nimi byli Jan Masaryk, Milada Horáková, Marie Majerová, Adolf Hoffmeister aj.

V roce 1957 byl ČSÚZ včleněn do struktury MZV, se všemi negativními vlivy na jeho poslání. V letech normalizace byl využíván jako nástroj „třídního boje“ ve snaze o cílené rozštěpení krajanských komunit v některých západních zemích. V srpnu 1989 byl ČSÚZ vyjmut z rámce MZV a zaregistrován jako občanské sdružení. V listopadu 1989 se opět přihlásil k masarykovské tradici a jeho nové vedení se omluvilo krajanům celého světa za minulá přikopání a nabídlo své služby. Někteří představitelé politického exilu spolupráci s ČSÚZ striktně odmítli, jiní se stali jeho členy.

Mezi individuálními i kolektivními členy se výrazně profilují podnikatelé a společnosti, které svými příspěvky sponzorují činnost sdružení. Některé projekty uskutečnil ČSÚZ také pomocí dotace MZV, na jiné se pořádají veřejné sbírky. Mezi velké a náročné projekty ČSÚZ patřila realizace sochy J. A. Komenského v Berlíně-Neuköllnu v roce 1992, busty J. A. Komenského v České základní škole v chorvatském Daruvaru v r. 1999, dále sochy TGM v Mexiku v r. 2000, realizace Památníku TGM v Užhorodu v r. 2002 a na Petrohradské univerzitě v roce následující. V poslední době vybavil ČSÚZ počítači a dalšími učebními pomůckami školu v Končenicích (Chorvatsko). Nyní se zaměřil na těsnější spolupráci s krajanským školstvím v Rakousku. Každoročně pořádá kursy češtiny pro nejmladší členy sdružení krajanů a přátel ČR. Od r. 1994 vydává bulletin *O čem píše krajanský tisk* a svůj *Informační bulletin* zasílá zahraničním spolkům.

The Czechoslovak Foreign Institute (ČSÚZ) was founded in December 1928, the brainchild of President T. G. Masaryk and Jan Šrámek, the Minister of Labour and Social Affairs, whose department was also responsible for compatriot issues. The first Chairman was Dr Jan Auerhan, the Chairman of the State Statistical Office. In the first ten years of its existence, the ČSÚZ traced the dispersion of compatriots throughout the world and established forms of cooperation with their associations. The Institute's activities included promoting Czech and Slovak education (sending of teachers, sending of consignments of textbooks, and fitting out compatriot libraries) and publishing. During the war, the ČSÚZ was a banned organization, but after liberation it re-established its severed ties with compatriots and their associations and set about organizing the re-emigration of 220,000 compatriots to Czechoslovakia. In 1947, the Institute had 1,500 members, including Jan Masaryk, Milada Horáková, Marie Majerová, and Adolf Hoffmeister.

In 1957, the ČSÚZ was incorporated into the structure of the Ministry of Foreign Affairs, which had a disruptive influence on its mission. During the years of 'Normalization', the Institute was used as a weapon in the 'Class War' in an attempt to cause rifts within the compatriot communities in certain countries in the West. In August 1989, the ČSÚZ was removed from the structure of the MFA and registered as a civic association. In November 1989, the Institute reaffirmed its affiliation with the Masaryk tradition, and the new management, apologizing to compatriots around the world for the injustices of the past, offered its services. Some of those in political exile refused to cooperate with the ČSÚZ as a matter of principle, but others became members.

The individual and collective members carrying the highest profiles are entrepreneurs and companies which sponsor association activities. The ČSÚZ has implemented some projects via grants from the Foreign Ministry; for other projects, public collections have been held. The ČSÚZ's larger and more demanding projects have included a statue of Comenius in Berlin-Neukoelln in 1992, a bust of Comenius for the Czech Primary School in Daruvar, Croatia, in 1999, a statue of Masaryk in Mexico in 2000, and Monument to Masaryk in Užhorod in 2002 and at St Petersburg University in the following year. Recently, the ČSÚZ has supplied computers and other teaching equipment to a school in Končence, Croatia. The Institute has now focused on closer cooperation with compatriot schools in Austria. Every year, it holds courses of Czech for the youngest members of associations of compatriots and friends of the Czech Republic. Since 1994, it has published a bulletin called *What the Compatriot Press Has to Say* and sends its *Information Bulletin* to foreign associations.

**KRAJANSKÝ SPOLEK
„BESEDA VOLNOST“
V BELGII**

**„BESEDA VOLNOST“
COMPATRIOT ASSOCIATION
IN BELGIUM**

Jeden z nejstarších krajanů v Evropě oslavil v r. 2004 sté výročí svého trvání. Spolek byl pod původním názvem „Česko-slovenský spolek Volnost v Bruselu“ založen 26. února 1904 na podnět krajana Antonína Brože, člena České besedy „Barák“ v Kolíně nad Rýnem s cílem sdružit Čechy a Slováky v Belgii. Rychle se rozrůstal a záhy zřídil pobočky v několika belgických městech ve vlámské i frankofonní části, nejen ve velkých městech jako Antverpy a Liège, ale také v menších městech jako Louvière, kde se soustřeďovala větší česká a slovenská komunita mezi horníky.

V 90. letech se složení členů spolku změnilo, řada krajanů se vrátila do vlasti. Spolek však nadále pomáhá nově příchozím na začátku jejich pobytu v Belgii, zajišťuje nezbytné kontakty, zprostředkovává výuku jazyka nebo dvojjazyčnou konverzaci a je i jinak všestranně nápomocen (organizuje kulturní návštěvy, společenské akce apod.).

Zásluhou spolku byly znovuobjeveny hroby čs. vojáků v Adinkerke na severu Belgie, vytvořena tradice každoročního pietního aktu za účasti starosty města De Panne a Velvyslanectví ČR.

Spolek vydává časopis *Zpravodaj*. České velvyslanectví jej využívá k předávání informací o státoobčanské a matriční agendě a praktických rad ohledně cestování a cestovních dokladů.

Cena Gratias agit byla udělena za pomoc a aktivní přístup, s jakým spolek vždy reagoval na aktuální situaci (sbírky při povodních v letech 1997, 1999 a 2002). V minulosti spolek zorganizoval sbírku na výstavbu nových Lidic v r. 1947 nebo sbírku pro oběti důlní katastrofy v belgickém Marinelle v r. 1956. V 90. letech spolek podpořil onkologické oddělení nemocnice v Motole formou zásluhy léků.

One of the oldest compatriot associations in Europe celebrated its one hundredth anniversary in 2004. The association was founded on 26 February 1904 as the ‘Czecho-Slovak Association Volnost in Brussels’ at the instigation of the compatriot Antonín Brož, a member of the Czech Barák Club in Cologne, with the aim of uniting Czechs and Slovaks in Belgium. The club flourished and branches were soon opened in several Belgian towns in both the Flemish and the Francophone parts; not just in large cities such as Antwerp and Liège, but also in smaller towns such as Louvière, which is where the largest Czech and Slovak community among miners was to be found.

In the 1990s, the structure of association members changed, and a number of compatriots returned to their homeland. However, the association continues to help new arrivals during the early stages of their stay in Belgium, organizing the necessary contacts, mediating language lessons or bilingual conversations, and lending assistance on a general level (organizing cultural visits, social events, etc.).

The association was instrumental in the rediscovery of the graves of Czech soldiers in Adinkerke, in the north of Belgium, and an annual ceremony has been established here, which is attended by the Mayor of De Panne and representatives of the Embassy of the Czech Republic.

The association publishes a *Newsletter*, used by the Czech Embassy to pass on information about civil and registry matters, as well as practical advice about travel and travel documents.

The Gratias Agit Prize has been awarded in recognition of the help and the active approach adopted by the association in relation to current events (collections during the flood years of 1997, 1999 and 2002). In the past, the association has organized a collection for the construction of the new Lidice in 1947 and a collection for victims of the mining disaster in Marinelle, Belgium, in 1956. In the 1990s, the association provided assistance to the oncology department at Motol Hospital with a consignment of medication.